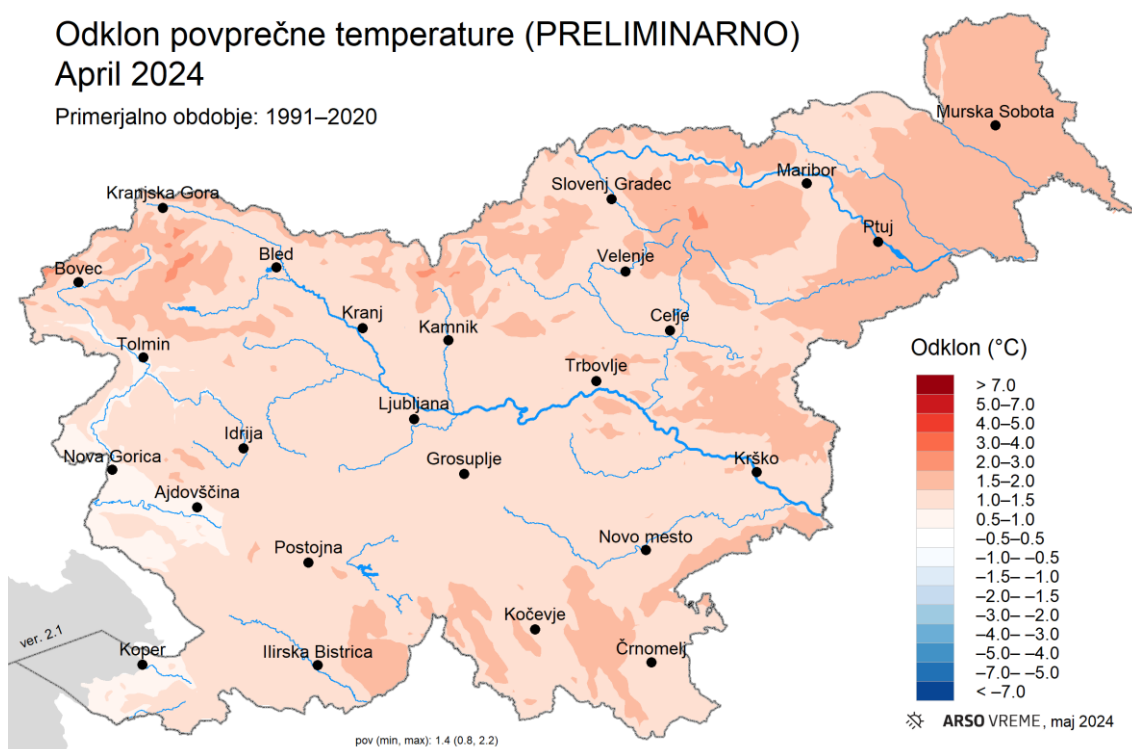

Podnebne značilnosti aprila 2024

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil letošnji april nadpovprečno toplel in malo manj namočen kot običajno. Število sončnih ur je bilo večje od dolgoletnega povprečja.

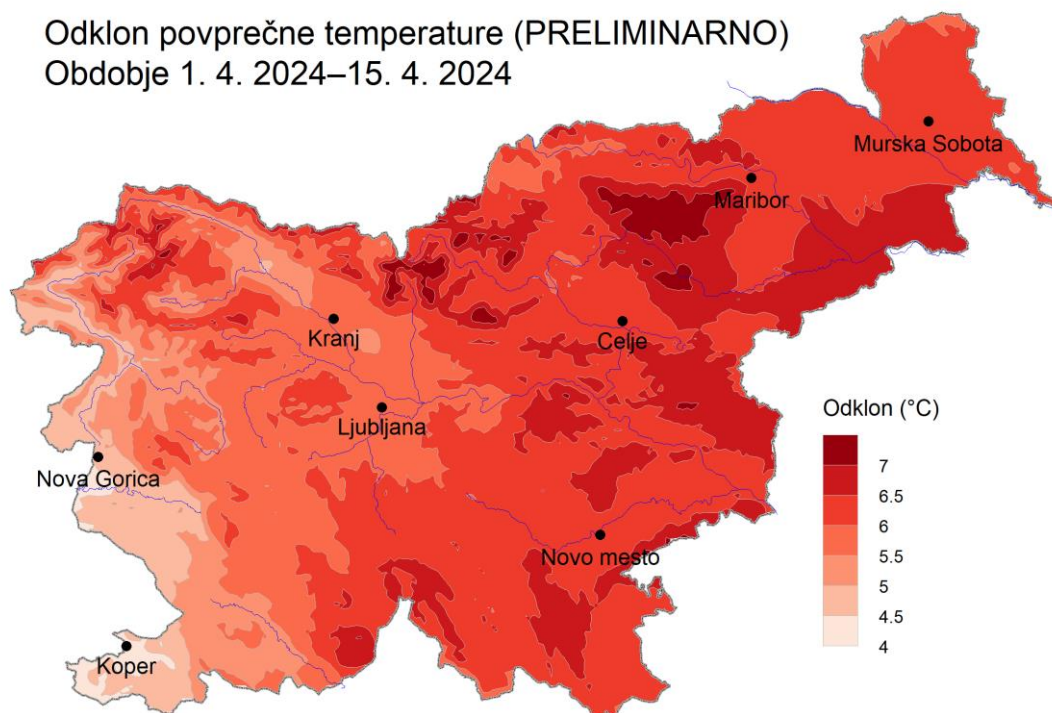
Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 1,4 °C, kar umešča letošnji april na deveto mesto najtoplejših aprilov vsaj od leta 1950. Najtoplejši je bil v tem obdobju april 2018, z odklonom 3,5 °C. V tem obdobju so bili najhladnejši aprili 1980, 1958 in 1973 z odklonom –3,6 °C (v letih 1980 in 1958) oziroma –3,5 °C (leta 1973). Prostorsko gledano je bil letošnji april od dolgoletnega povprečja bolj izstopajoč v severovzhodni Sloveniji in višjih predelih severne in južne Slovenije (odklon večinoma med 1,5 in 2,0 °C), drugod je bil odklon večinoma med 1,0 in 1,5 °C, le v Slovenskem primorju, Goriških brdih, Vipavski dolini in delu Krasa je bil manjši od 1,5 °C. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991–2020 je bil letošnji april povsod toplel (med 75. in 91. centilom).

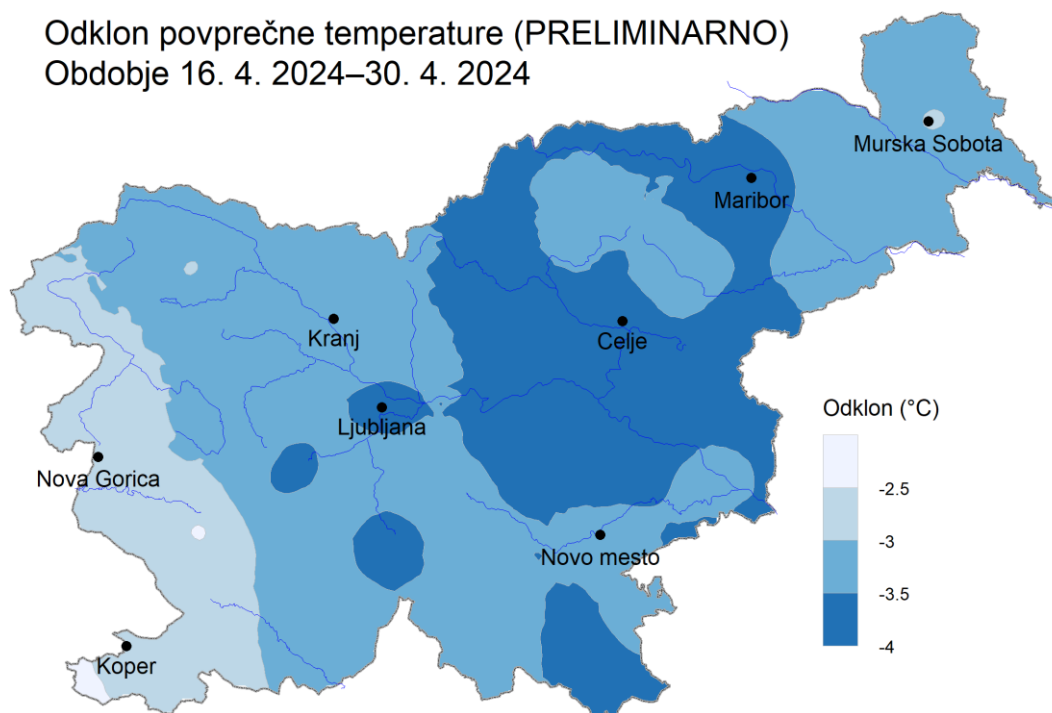
Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka aprila 2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Mesečni odklon pa ne razkriva zares nenavadnega časovnega poteka temperature skozi mesec. Prva polovica aprila je bila rekordno topla, temperaturni odklon od dolgoletnega povprečja ustreznega obdobja je v nižjih predelih zahodne Slovenije znašal med 4,3 in 5,0 °C, v osrednji Sloveniji med 5,0 in 6,0 °C, v delih vzhodne Slovenije in v sredogorju tudi do 7,0 °C, najbolj izjemen, nad 7,0 °C, pa je bil ponekod v visokogorju in višjih legah Pohorja. Nasprotno je bila druga polovica meseca precej hladnejša od dolgoletnega povprečja za to obdobje. Negativno odstopanje je bilo izrazitejše v vzhodni polovici države (vse do –4,0 °C), manj izrazito pa ob meji z Italijo (med –2,3 in –2,6 °C).

Odklon povprečne temperature (PRELIMINARNO)
Obdobje 1. 4. 2024–15. 4. 2024

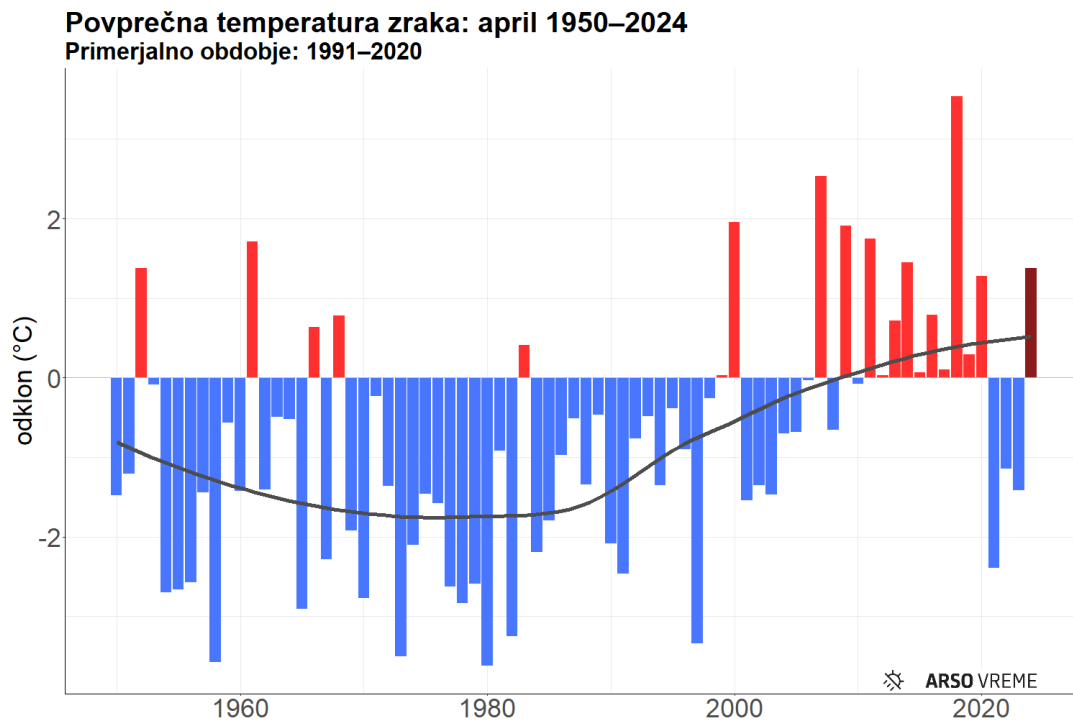
Odklon povprečne temperature (PRELIMINARNO)
Obdobje 16. 4. 2024–30. 4. 2024

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka v obdobju od 1. do 15. aprila 2024 (zgoraj) in od 16. do 30. aprila 2024 (spodaj) od ustreznih povprečij (istih 15-dnevnih obdobj) tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Aprili se v povprečju ogrevajo že od sredine 80. let 20. stoletja in so se do danes ogreli za več kot 2 °C. V zadnjih 14 letih so imeli le trije aprili negativen temperaturni odklon, pet najtoplejših aprilov je nastopilo leta 2000 ali kasneje.

Pozitiven temperaturni odklon na državni ravni beležimo že enajst zaporednih mesecev.

Slika 3. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v aprilih 1950–2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. April 2024 je označen s temnejšo barvo.

April je bil na ravni države glede na primerjalno obdobje 1991–2020 nekoliko podpovprečno namočen. Kazalnik višine padavin znaša 91 %, kar ga uvršča med tretjino najmanj namočenih od leta 1950. Najmanj namočen v tem obdobju je bil april 2007, s kazalnikom 8 %, najbolj pa aprila 1970 in 1972 (s kazalnikoma 210 oziroma 209 %).

Padavin je bilo v letošnjem aprilu marsikje na severu države, v Celjski kotlini, na Idrijskem in Nanosu celo več od dolgoletnega povprečja. Tam je vrednost kazalnika padavin znašala med 105 in 141 %. Proti jugu je vrednost kazalnika padavin padala, na jugu in jugovzhodu pod 80 %, ponekod tudi pod 50 % (Sviščaki na Snežniku 48 %).

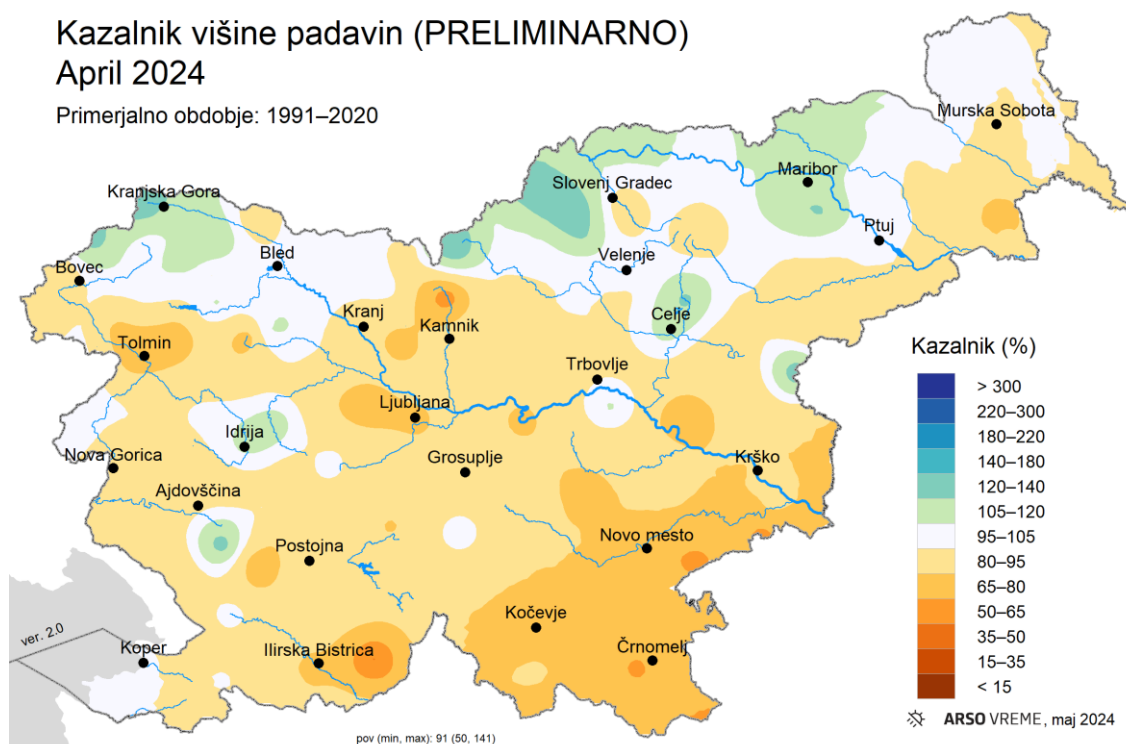
Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil letošnji april v večjem delu Slovenije normalno namočen (med 25. in 75. centilom), na jugovzhodu ponekod tudi suh (med 9. in 25. centilom).

Aprilska višina padavin na ravni države kaže od sredine 60. let 20. stoletja postopen upad.

Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO)

April 2024

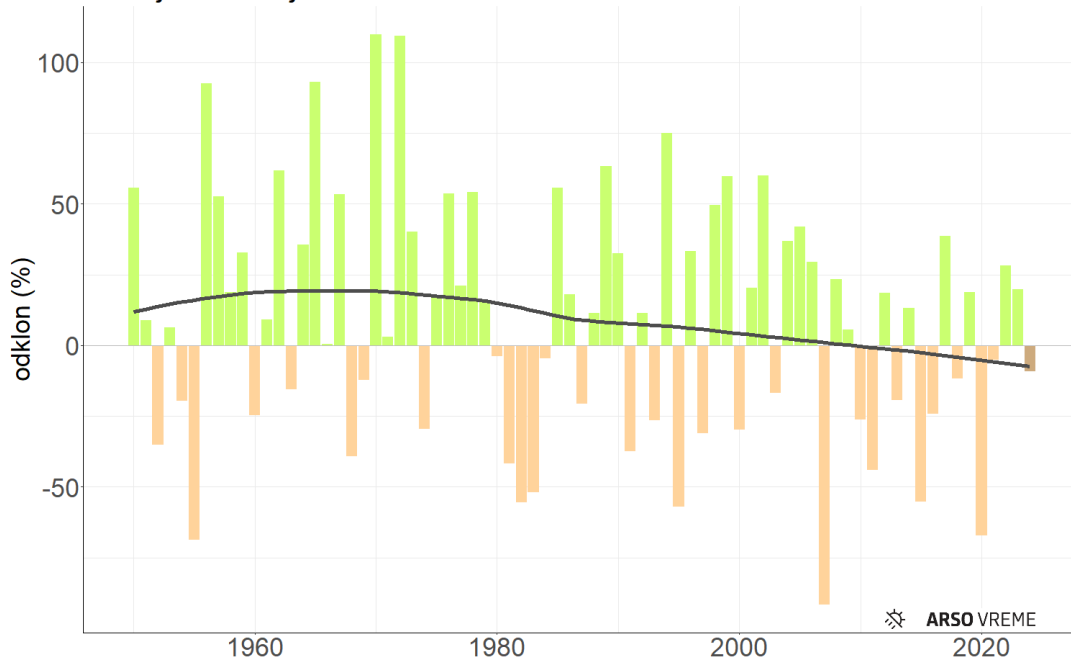
Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 4. Kazalnik višine padavin aprila 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Višina padavin: april 1950–2024

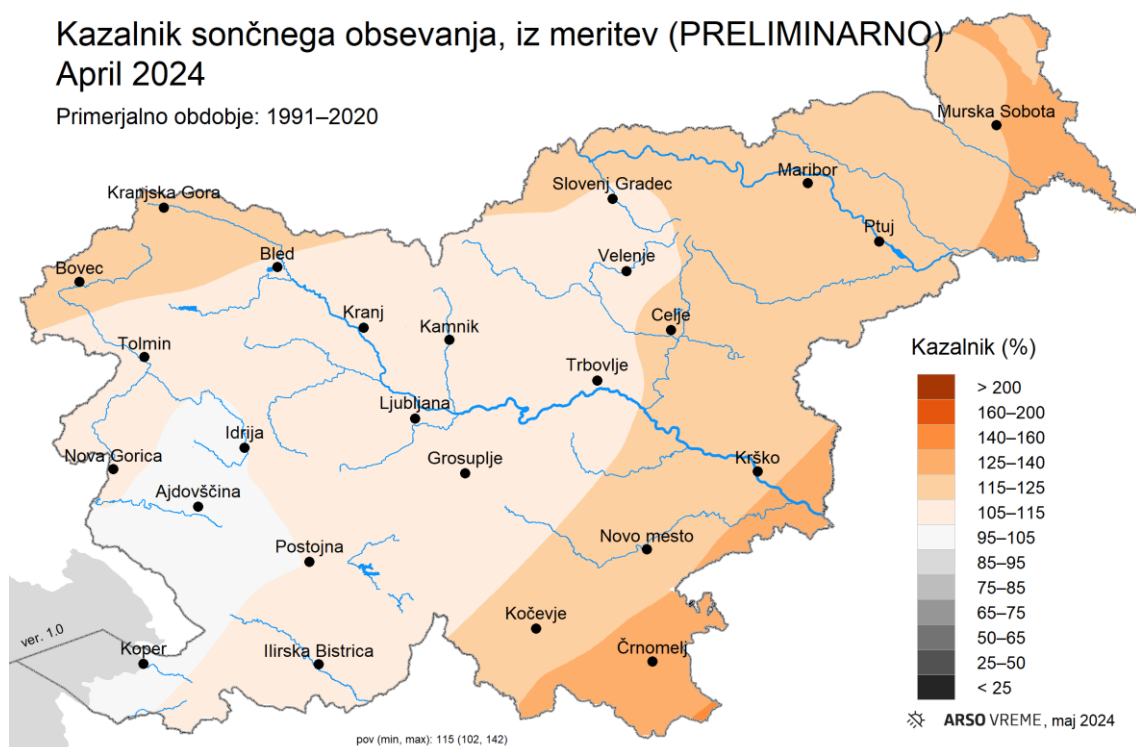
Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 5. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v aprilih 1950–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. April 2024 je označen s temnejšo barvo.

Časovni potek snežnih razmer je bil aprila tako kot pri temperaturi zraka zelo zanimiv. Mesec se je v visokogorju začel s sorazmerno debelo snežno odejo in znatno količino novozapadlega snega. Na Kredarici smo od 2. do 5. aprila izmerili 385 cm debelo snežno odejo, kar je verjetno višek letošnje snežne sezone. Tudi v nižjih delih visokogorja snežne razmere sprva niso bile slabe, nato pa je v nenavadno toplem vremenu sneg hitro kopnel. Marsikje je bilo najmanj snega v vsem mesecu ravno pred ohlavitvijo s padavinami 16. aprila, na Kredarici 280 cm, na Voglu 21 cm. Tistega dne pa je ob izjemno močni ohlavitvi snežilo tudi marsikje po nižinah, a je omembe vredna količina snega (več kot 10 cm) zapadla nekaj sto metrov višje. Obdobje hladnega vremena je nato trajalo do 27. aprila; v tem času je bilo na Kredarici ves čas pod lediščem. Od 22. do 25. aprila je znova obilneje snežilo, v predelih visokogorja je zapadlo tudi prek 60 cm snega. Sneg je le izjemoma segel do nižin (Idrija 2 cm, Bohinjska dolina okoli 10 cm), a že nekoliko višje ga je padlo precej (Zadlog nad Idrijo 26 cm). Sneg je ob otoplitvi v zadnjih dneh aprila v sredogorju in niže hitro skopnel. Če potegnemo črto, april kot celota je bil po snežni odeji in novozapadlem snegu običajen, a je bila prva polovica meseca manj snežena od druge.

Letošnji april je bil na ravni Slovenije nadpovprečno osončen, s kazalnikom na državni ravni 115 %, kar ga uvršča med sedem najbolj sončnih aprilov od leta 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen april 2020, s kazalnikom 153 %, najmanj pa aprila 1972 in 2004 (s kazalnikoma 64 oziroma 65 %).

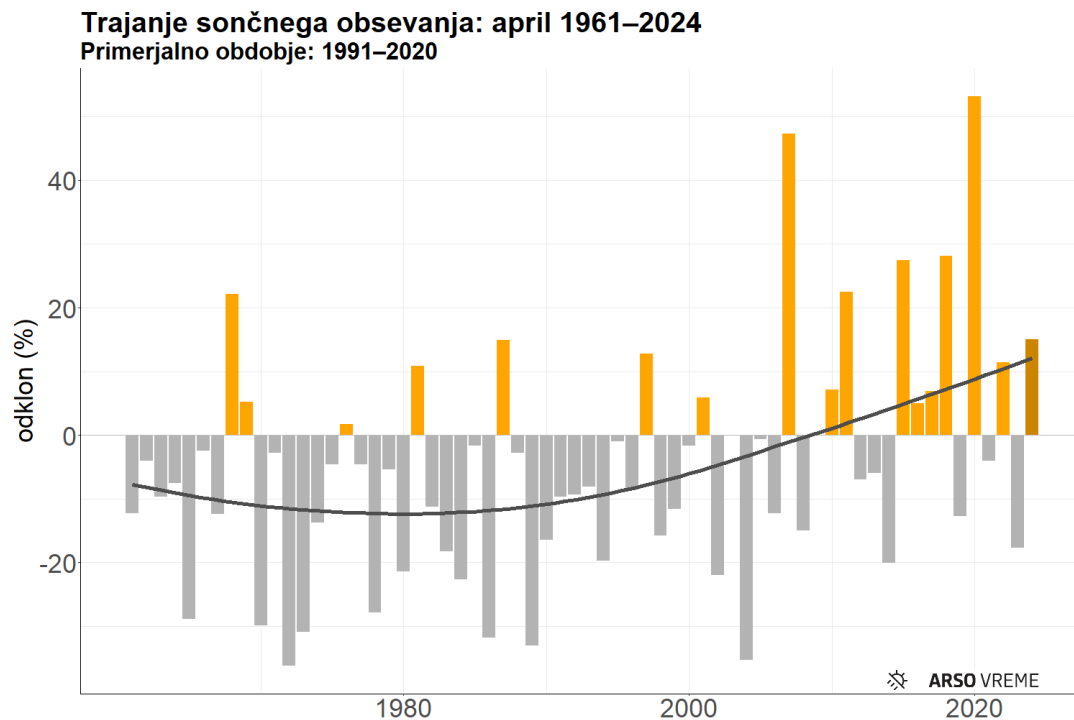

Slika 6. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja aprila 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

Prostorsko gledano je bil letošnji april v Slovenskem primorju, na Krasu in Trnovski planoti povprečno osončen. Proti severu in vzhodu je vrednost kazalnika sončnega obsevanja naraščala in na jugovzhodu in severovzhodu države dosegla vrednost 125 % (Iskrba in Murska Sobota).

Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil april v večini države normalno osončen do osončen (med 25. in 91. centilom), na jugovzhodu in severovzhodu države tudi zelo osončen (med 91. in 98. centilom).

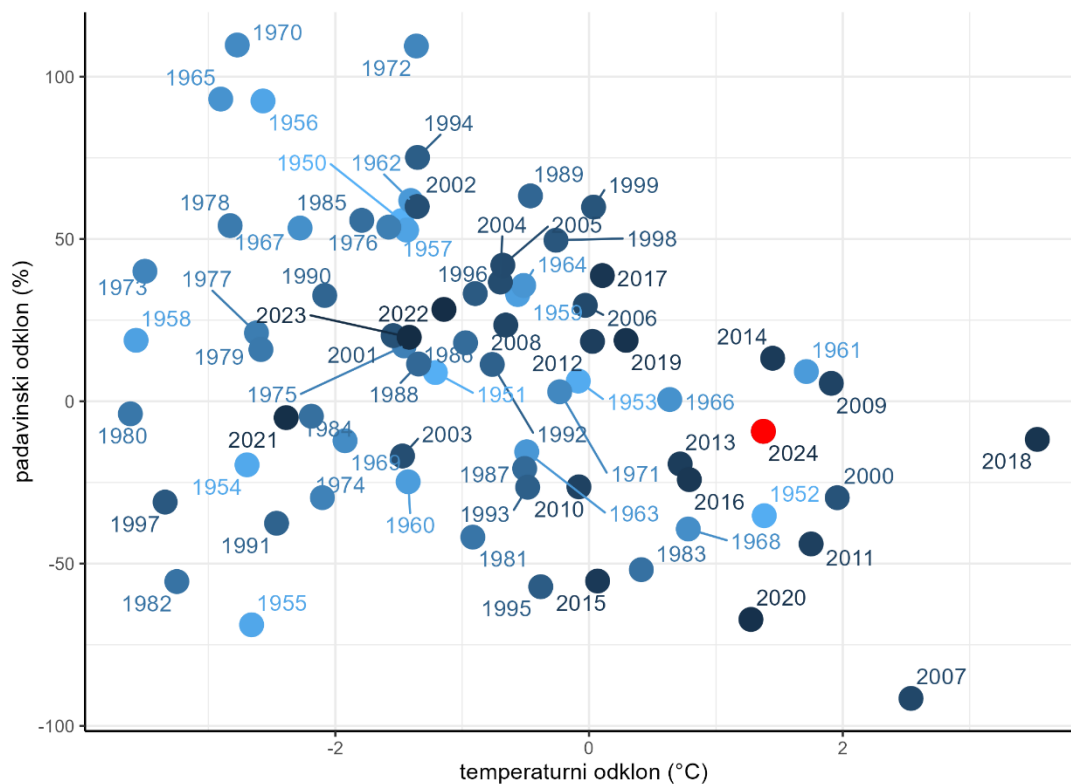
Podobno kot temperatura zraka tudi trajanje sončnega obsevanja od 80. let 20. stoletja izkazuje naraščajoč trend, v zadnjih desetih letih je bilo sedem aprilov nadpovprečno osončenih.

Slika 7. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v aprilih 1961–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. April 2024 je označen s temnejšo barvo.

April 2024 po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin sodi na toplo stran glavnine aprilov v obdobju 1950–2024, vendar ni nobenemu posameznemu aprilu zares blizu. Aprila 2014 in 1952 sta bila praktično enako topla, a prvi znatno bolj, drugi znatno manj namočen.

Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 8. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za aprile v letih 1950–2024. Svetlost barve kroga je povezana z letnico; starejša leta so svetlejša, novejša leta temnejše barve. Letošnji april je označen z rdečim krogcem.